

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLICKE NOVINY

GYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena: Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt' roka ... 1 " — " <i>sednotlivé číslo 8 hal.</i>		Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ' a vydavateľ': JÁN MOLNÁR.	Redakcia a vydavateľ'stvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.
---	--	--	---

Biskup Gustav Mailáth a kresťanská ľudová strana.

Máme v biskupskom sbore muža, ktorý je opravdovým apoštolom viery Kristovej. Z vysokého rodu pochodí, predsa však je poníženým sluhom božím a oporou biednych a opustených. Tento biskup je gróf Gustav Mailáth. Kto by nebol čul o ňom? Kto by ho neznal čo len po mene a po skutkoch? Veď on nielen vo svojom — sedmohradskom — biskupstve účinkuje, lež ako apoštol, kam len ide, hlása slovo božie, teší nemocných, spovedá hriešnych. Nezná únavy. Žiadna práca neni mu obtížna, keď s tým Bohu a cirke slúžiť môže. Biskup Mailáth ozdobený je všetkými čnosťami. Oslavuje ho katolíctvo, bo je on vzorom lásky, veľkodušnosti, štedrosti, dobroty, trpezlivosti a obetavosti. Pracuje za slávu cirkvi a za spásu svojho stáda. Veľké zásluhy zadovážil si s jeho čnosťami, prečo aj rímsky otec drží ho vo veľkej láske. Nie tak vláda a nepriatelia cirkvi. Títo nenávidia biskupa Mailátha pre jeho horlivosť a zaujatosť za cirkev a pre jeho silné politické presvedčenie. Biskup Mailáth je totiž ľudák. Tam bol pri boku nebohého grófa Ferdinanda Zichyho, keď kresťanskú ľudovú stranu zakladal. Bol jeho verným pomocníkom a neohrozeným hlásateľom tých zásad, ktoré tvoria program kresťanskej ľudovej strany. Jako nebohý Ferdinand Zichy, tak aj biskup Mailáth za potrebné drží, aby uhorskí katolíci bez ohľadu na pôvod a národnosť — bo veď cirkev je len jedna a má len jedno a to isté učenie — sdrúžili sa pod praporom kresťanskej ľudovej strany.

V bojoch totiž, ktoré katolíctvo za svoje záujmy vedie a viesť bude, jedine tá strana ho obráni. A biskup Mailáth ani posial nepremenil svoje politické presvedčenie. Tie isté zásady vyznáva a má to isté politické presvedčenie, ktoré doň vstúpil nebohý zakladateľ a vodca ľudovej strany: gróf Ferdinand Zichy. Že pre túto vernosť biskup Mailáth urážky musí trpieť jak od vládnych kruhov tak aj od rôznych nepriateľov cirkvi, to musím spomenúť s úprimným žiaľom.

Keby biskup Mailáth nebol tak pevného presvedčenia, s ktorým za vzor slúži katolíctvu Uhorska, keby bol šiju sklonil pred Štefanom Tiszom, keby tak nehorlil za dušnú spásu svojho stáda: hej, bolo by to radosti medzi liberálmi a freimaurermi. Lenže biskup Mailáth je charakter! Ten sa nedá zaslepiť skrze žiadne vyznačenie. Ten strpí aj tú najväčšiu urážku, keď bráni záujmy katolíctva a keď ako občan koná svoje politické povinnosti! A práve toto pevné a nezlomné presvedčenie veľkým robí biskupa Mailátha. Preto je hoden všestrannej úcty a lásky. Preto musí naň hľadať každý katolík ako na vzor a má ho tiež aj nasledovať. Aký je gróf Gustav Mailáth, taký má byť či v náboženstve, či v politike každý katolík, či Slovák, či Nemeč, či Maďar. Keď biskup Mailáth je ľudákom, tým má byť každý katolík a to z presvedčenia a z povinnosti. Biskup Mailáth zaplňuje vysoký stav a hľa nebojí sa svojich nepriateľov, keď ho pre jeho ľudáctvo napádajú. Kedykoľvek príležitosť má k tomu, všade oznamuje, že je ľudákom. Tak to urobil aj na autonómickom valnom shromaždení sedmohradských

katolíkov, Verejne sa vyslovil, že on, ako krajinský občan má to právo a tú slobodu, svoje politické zásady slobodne vyznávať a rozširovať. «Ja — povedal biskup Mailáth vo svojej reči — ľudovú stranu držím za tú, ku nejž vinem sa z celého mojho presvedčenia. Ľudák som a ľudákom vždy ostanem.»

Ctený čitateľu, dobre si zapamätaj tieto slová, bo ich veľký biskup, opravdový apoštol a ideálny muž vyriekol. A nielen si zapamätaj tieto slová, lež nech sú ony tvojim politickým vierovyznaním. Aj ty smele povedz pred bársakou verejnosťou, že tvoje politické presvedčenie slobodne budeš vyznávať, čo by ňa aj preto urážali nepriatelia cirkvi. Neboj sa ich. Ani biskup Mailát sa nebojí svojich nepriateľov a veru sú medzi nimi mohutní mužovia. A jako biskup Mailáth pridrža sa strany kresťanskej ľudovej, tak majú byť pri nej všetci katolíci a to s tým istým nezmeniteľným presvedčením, akého on je. Neslobodno váhať, netreba hľadať ani v pravo, ani v ľavo, lež ísť priamo za biskupom Mailáthom. Katolíci nesmú sa deliť na stránky, bo vtedy slabí budú. Keď ale stanú sa takými ľudákmi, aký je biskup Mailáth; tak si svoje záujmy obráňa, tak premôžu nepriateľov, tak zadosť učinia svojim povinnosťam. *Nech teda aj v politike naším vzorom je biskup Mailáth.*

Prvý kongress kresťanskej ľudovej strany.

(Dokončenie)

Početné obecenstvo kongressu s hlbokou pozornosťou slyšalo reč, ktorú držal krajinský vyslanec

Georg Szmrecsányi.

Od poldruha roka — povedal — panuje v Uhorsku hrúzovláda v pravom smysle slova. Najväčšie nebezpečie, ktoré z tohoto nasleduje, spatrujeme v tom, že takýto spôsob panovania demoralizuje celý verejný život, oprávňuje každého druhu násilenstva a privilégia dáva ku páchaniu panám a korrupcie. (Hlučné schvalovanie.) Pýtam sa preto, či možno vzdelanou menovať tú krajinu, ktorá to ľahostajne trpí že jej na krku sedí vláda, o jejž predchodcovi súdobným výrokom ustalené je, že s oškodením krajinskej kassy podplácal volícov a nezákonnú

väčšinu sohnal z peňazí daňujúceho ľudu? (Hlučný potlesk.)

Rečník ďalej poukázal na záležitosť pinkapeňazí a povedal: Keď vidíme, že terajšia vláda pokračovanie je predošlej, v mene kráľa bifa-govej vlády, že ministerpredseda (hlučný abcug) ejto vlády, vo všetkom stotožňuje sa s tým eho predchodcom, o ktorom súd vyriekol, že je najväčší panamista Europy, vtedy nemôžeme mať nádej, že tento systém panovania zmení sa v blízkej budúcnosti. Preto aj proti nemu rozhodne postaví sa musí každý statočný človek. V tomto i kresťanská ľudová strana nesmie zaostať a v jej zbrani nemôže byť vyberačná.

Pozornosť prítomných zvlášte na to obrátil, ako včul vláda snáži sa katolíkov prilákať ku sebe tým, že im slubuje autonómiu, úplné sriadenie kongruy, vymenenie párbéru a iné podobné veci. Veľmi nápadné je, že najnovšie viacerí fõišpáni opravde štátne vizity robia po farách. (Smiech.) Ba čo viac, z mungovskej strany bolo už čuť aj antisemitické hlasy!

Reformu volebného práva ako ju zamýšľala previesť opozícia, prijaly aj von z parlamentu stojiace stránky a medzi týmito aj socialdemokrati. Túto okolnosť ale mungovci hneď v tom smysle chceli využítkovať, že gróf Aladár Zichy, Štefan Rakovszky, gróf Albert Apponyi pripojili sa ku socialdemokratom. (Hlučné výkriky: To je podlá lož!) Pravda, že je to podlá lož a ja k tomu len to dokladám že aj táto perfídna lož objednaná bola z vyššieho miesta.

Rozšírením volebného práva do pohybu prídu mohutné vrstvy ľudu. Tieto vrstvy treba organizovať. Keď ku tomuto všetci spojíme naše sily, v krátkom čase s istotou zorganizujeme mohútnu, opravde demokratickú a kresťanskú ľudovú stranu. (Hlučný potlesk a sdlhavé oslavovanie rečníka.)

Béla **Landauer**, všestranne známy neohrozený bojovník kresťanskej ľudovej strany držal prednášku o tlači, pri čom vyzdvihol, že noviny hresťanskej ľudovej strany preto píšu ostro, bo vždy zastávajú pravdu. Za tým na rečníšte vystúpil skutočný vnútorný tajný radca

Štefan Rakovszky.

Reč začal slovami: Kresťanská ľudová strana od prvopočiatku jej jestvovania vždy rozhodne

bojovala proti korrupcii a násilenstvu. Tohoto malého tábora záslahou je, že proti pananame a násilenstvu už i posiaľ vynešené byly zákony, ako je zákon o inkompatibilite a o kuriálnom súdobníctve.

Práve v tejto sieni kde sme včul shromaždení, pošfastilo sa nám odraziť prvý nápad proti slobode tlače. Kresťanská ľudová strana neustále bránila verejnú slobodu, bo slobody verejné sú spolu i slobody jednotlivcov. Prítomne nepanujú zákony. Práva niet žiadneho. Bo keď sa nazdávame, že konáme dľa svojho práva, len skoro musíme trpkú zkusiť, že naše právo siaha len potiaľ, kým není neprijemné vládě. (Hlučné schvalovanie.) U nás panuje autokratizmus a k tomu ešte ten najhorší ako špeciálny vynález uhorský. Známy ja monarchický, tyranský, vojenský autokratizmus, panamistický autokratizmus ale predchádza jedine v Uhorsku.

Zákony rušiť je slobodno, protizákonné veci páchať a za peniaze koncessie predávať držia za vec počestnosti. Keď ale proti najsurejším nezákonnostiam sdivíme naše slovo, vyhadzujú nás z parlamentu.

Proti paname a korrupcii neohrozene bojovať je našou prísnu povinnosťou. K tomuto vyzývam všetkých prítomných. *Moju prednášku zaključujem s tým, že není smiešnejšieho a spolu viac uponižujúceho ako je tá skutočnosť, že čo pokojne predniesť môžem v prítomnosti zastupiteľstva policie, to nedovolí mi predseda krajinského snemu.*

Na reč Rakovszkyho oduševnené obecnstvo odpovedalo hlučnými ováciami, po čom Adalbert Zaborovszky, praepoč a mestský farár prešovský veľkými slovami podakoval sa rečníkom a predostrel návrh, aby kresťanská ľudová strana každoročne vydržiavala podobný kongress. Návrh prijatý bol za hlučných výrazov a všestranného súhlasu, po čom:

Pápežský praelát, krajinský vyslanec a podpredseda kresťanskej ľudovej strany Ján Molnár kongress zaključil s tým osvedčením, že panujúce politické rozpoloženie zvlášte vyžaduje: **aby bezodkladne a po celej krajine organizovaná bola kresťanská ľudová strana!**

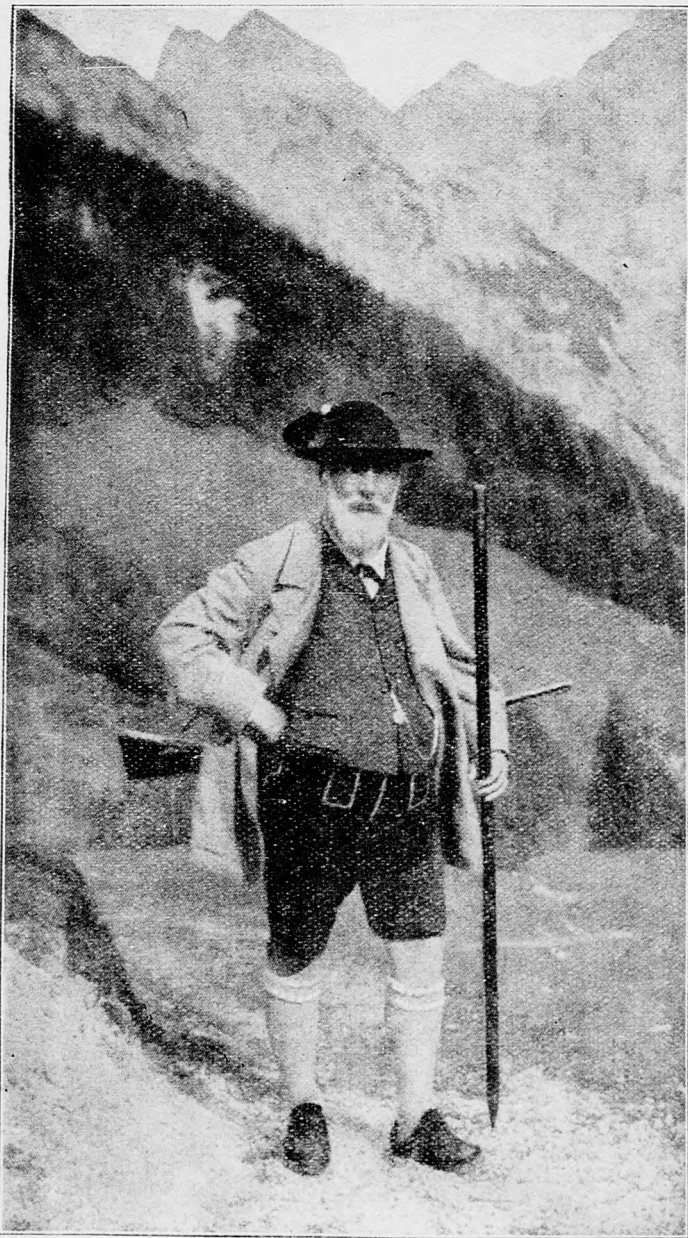
Gróf Gustáv Karol Mailáth biskup sedmohradský. Minule osvedčil sa verejne: «Ludákom som a vždy ostanem ľudákom!»

Zdravica Štefana Rakovszkyho.

Kresťanská ľudová strana z príležitosti XII. katolíckeho valného shromaždenia, na uctu svojich druhov a priateľov usporiadala večeru, na ktorej aj náš Štefan Rakovszky vyniesol zdravicu. Medzi iným toto povedal:

«Ctení priatelia! Oslovenie toto ja o mnoho klúdnejšie môžem upotrebiť, ako istí páni, (rozumej Lukácsa, Tiszu a všetkých mungovských panamistov. Red), bo moji ctení priatelia nie tak sa vlečú po ulici pri stenách utiahnutí a s hlboko do očí stiahnutým klobúkom, ako som mal šťastie včera okolo reduty vidieť Tiszovho cteného priateľa, najväčšieho panamistu Európy. Moji ctení priatelia aj na slnku sa opožujú ukazovať, hoc aj nemajú tak vznešený titul a nie sú tak vysokého rangu, aký titul

Tiszovmu ctenému priateľovi v mene jeho veľičenstva kráľa súd daroval. Vy pánovia znáte, jak smutné je to rozpoloženie, v ňomž sa naša krajina nachodí. Dnes už tak ďaleko sme prišli, že nič nemá hodnoty, iba peniaze. Ani česť, ani slušnosť. Kradnúť neslobodno síce jednotlivcom, lež celej strane, slovom tým, ktorí mi vo vladárení pomáhajú, je to dovoleno. Aj toto dokazuje, že kam krajinu priviedol ten duch, ktorý takrečenú inteligenciu otrávil. A ja opravde nerozumiem tých ľudí, ktorí požívajú prednosti, získané za ukradené peniaze, pri tom však nemajú tolko smelosti, aby sa spýtali, že kto je pôvodcom tej špiny, v než sa celá krajina topí. Dnes už nemožno v tejto krajine o stránkach hovoriť. Jedna stránka je tábor nepanamistov, druhá zbojníkov. Na jednej stránke

Bavorský kráľ Ludvík III. na poľovačke.

sú utisnutí, z krajinského domu vyhodení, lež smelí a čistí; na druhej strane bojzlivci a nemotorní panamisti, ktorí páchajú hriechy, lež keď ich preto na sodpovednosť vezmú, nemotorne schovávajú sa za bodáky a revolvery snemovej stráže. Toto je politická mravoveda panamistov. To je ich politická počestnosť. Nás vyhodia — je pravda, že my netúžime po tej kompánii. O kompánii hovoril Tisza, ja sa ale pýtam, kde sú peniaze tej kompánie? Priateľstvo s tou kompániou zapierajú, peniaze jej však prijmú a si ich podržia. Pýtam sa, je-li to statočnosť, prijať peniaze a zaviazanosť nespĺniť? Keby to jednoduchý človek tak činil, s tým by sa oni porátali, lež oni puritáni, z verejného záujmu kradnú a habú haliere daňujúcich občanov...

Takto líčil Štefan Rakovszky naše pomery pred veľkým obecenstvom, všetko to vodcovia telom a dušou kresťanskej ľudovej strane oddaní členovia. Každé slovo rečníka sťa ostrý nôž siahlo do tela panamistov a posluchači žive prizvučovali rečníkovi. Tu bolo badať ten hrozný rozdiel, ktorý je medzi panamistami a čestnými ľudákmi. Rakovszky smele mohol posvietiť na špatné pomery, ktoré utvorili: Ladislav Lukács, Štefan Tisza a ich pomocníci, bo veď na ňom žiadnej škvrny niet. Dlhé roky vede boj proti liberálom; odhaluje zbojníkov a utlačiteľov ľudu chudobného. Má silu nepriateľov, lenže nepoškodí mu, bo má čisté ruky, čisté svedomie. A takí sú všetci vodcovia kresťanskej ľudovej strany. Pri nich si má stáť každý dobrý katolík a s nimi bojovať proti liberálnym panamistom. Zakiaľ týchto nezaženeme do tmavých dier, zakiaľ neočistíme náš verejný život od oplanských príživníkov liberálnych: nestane sa u nás premena a nesvitne nám sloboda. Do práce sa teda katolíci!

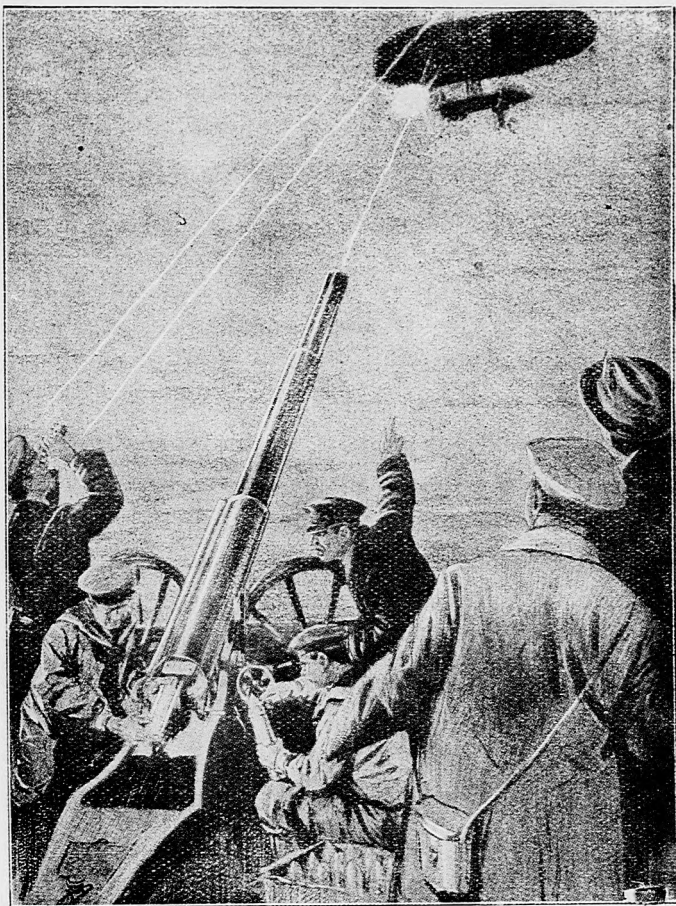
Školské rečové záležitosti vo Spiši.

Spíšské noviny nariekajú, že nemecká reč hynie v našej stolici, že čisto nemecké obce ako Štvrtek, Hrabušice, Smižany, Illašovce, Harichovce, Kurimjany, Odorin a mnohé iné už dávno sa poslovenčily a že v našich predtým čisto nemeckých mestách vždy menej a menej

čuf nemeckého slova a že výlučne nemeckú reč čujeme už len v niektorých obciach podtatranských. Píšu, že jestli to tak ďalej pôjde, Spišiaci o krátky čas prinútení budú svoje deti na nemeckú reč do Nemecka posielat. Z toho vraj povstane i tá veľká škoda, že prestane i takzvaný čarúnok dietok, ktorý pozostával v tom, že maďarské deti prišli k nám na nemeckú reč a naše nemecké deti byly poslané zase na maďarské kraje k rodičom, k nám došlých maďarských dietok.

Tomu sú na príčine sami spišskí Nemci, že do svojich ľudových škôl, najnovšie už aj v Podolinci zaviedli čistú maďarčinu. Teraz nastal pohyb, aby v školách zvlášte v spišských mestach uvedený bol taky učebný plán, že by polovica učebných hodín bola nemecká a len polovica maďarská. Začiatok v tejto veci urobila Lubica. Dozorstvo Lubickej štátnej ľudovej školy na návrh svojho predsedu Štefana Kovácha, mešťanostu, v tieto dni uzavrelo, že vyzve sbor učiteľský, aby učitelia plán učebný premenili v tom smysle, žeby nemecká reč od druhej triedy začnúc, riadne a zadarmo vyučovať sa mohla a aby takto prerobený plán učebný cieľom vdobrenia podaný bol kráľovskému škol-dozorcovi.

Ako sa ale naši Nemci chvalitebne začínajú starať o svoju nemeckú reč, podobne by sa mali starať i spišskí Slováci o svoju slovenskú reč. Nijako nemôžem pochopiť, že ako sa to mohlo stať, že nektoré slovenské školské výbory, ako som počul, ešte aj v troch magurských obciach, do svojich náboženských škôl za vyučovaciu reč vyvolily si výlučne maďarskú? Ale — chvála Bohu — akoby i v tejto veci nastalo svitanie. Nedávno stalo sa v Starej Vsi že tamojší katolícky farár Ladislav Herbst odvolávajúc sa na dotyčné ministerské nariadenie na dozorovom zasadnutí predostrel návrh, aby v starovesskej štátnej ľudovej škole vyučovala sa i materinská reč ako súkromný predmet. Židovský učiteľ vyslovil sa, čo mu k pochvale slúži, že židovské deti vďačne vyučuje v nemeckine, katolícky učiteľ ale, ako rodený Slovák — žiaľbohu — zaraz odseknul, že nemá k tomu času, aby deti vyučoval i v slovenčine. Nektorí predpojatí pánkovia, ktorí ani zlého ducha neboja sa tak, ako slova slovenského, krivým

Stíhanie vzducholode.

okom hľadeli síce na spravodlivého pána farára, on sa ale nezľaknul a žiadať, aby návrh jeho poslaný bol kráľ. školdozorcovi; čo sa aj stalo.

Nie len Lubica a Stará Ves, lež celá stolica je veľmi zvedavá, čo povie kráľovský školdozorca?!
Horliteľ osožnej výučby.

Stoličné volby.

Tohoročné hornouhorské stoličné volby dokázaly, že sme nenapredovali v politike, ba veru upadli sme hodne. Zo všetkých strán dochodia chýry o víťazstve mungovských stoličných výborníkov, z čoho mungovia uzatvárajú, že ľud súhlasí s Tiszom a jeho vládou a že všetko schvaluje, čo mungovia robia.

Je-li to pravda?

Povrchný badateľ to povie, že tomu tak musí byť, bo ináč voličia nehlasovali by na mungovských kandidátov.

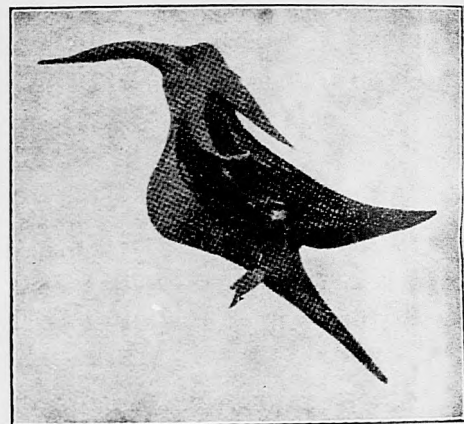
My však, ktorí známe jak voličov, tak aj priebeh stoličných volieb, celkom smele odpovedáme, že tomu nenie tak. Má to iné príčiny,

že mungovia zvífazili. Hlavná príčina je tá, že voličia nedbajú o stoličné voľby. Neprivlastňujú im žiadneho významu. Prečo? Bo nečítajú noviny. Nevedia nič o svete. Nemajú pochopu čo sa deje v stoličných shromaždeniach, na krajinskom sneme. Nevedia kto je Tisza, kto sú mungovia! Po tolkej nevedomosti, pravda nerozčulujú ich voľby. Veď len ten volič zná rozdiel medzi mungom a ľudákom, ktorý sa zaoberá s dennou politikou a ktorého tie veci zaujímajú, slovom, ktorý má presvedčenie. Nuž a ktorí voličia ho majú? Majú ho len tí, čo sa nedajú zklátiť, keď na nich notár, slúžny, zverolekár a iný mungovec nalieha. Veru, volič bez presvedčenia trase sa pred notárom a poslúcha ho ešte aj v takom úkone, ktorý je proti voličovi namierený. S takými to bojzlivými, lahostajnými, ba aj lakomými voličmi ľahko je mungovcom zvífaziť. Keď ale volič má nezklatné presvedčenie, keď on dokonale zná čo je stoličné výborníctvo, kto sú zastupitelia ľudu a jeho nepriatelia: tam veru mungo nezvífazi, bo prebudený, pevného presvedčenia volič nikdy nehlasuje na kandidáta mungovskej vlády, ani pri stoličných, ani pri krajinských voľbách. A preto, dajte ľudu slovenskému silného opozičného presvedčenia, tak stoličné voľby sa skončia s celkom iným výsledkom, ako sme to so žialom toho roku zkusili. A čo dá ľudu toho presvečenia? Novinky Kresťan a jednostajná agitácia. Vodcovia ľudovej strany preto neustále majú agitovať, tak aby ľud k povedomiu prišiel, aby sa už raz prebudil a aby sa dľa svojho presvedčenia riadil. K tomuto potrebujeme spoľahlivých vodcov. Takíto majú byť v každej obci. Ľud ale tých vodcov musí nasledovať. Nie notára, ani slúžneho, lež vodcu ľudáka. Bez agitácie nenie vífazstva. Agitovať musí každý ľudák. Schopnosti ku agitáciám dodá každému náš Kresťan. Veď čo by bolo z Katolíckej Ľudovej Jednoty, keby neprestajne neagitovala? Zanikla by. Čomu privlastňovať uspechy socialdemokratov? Len agitácií! Nuž teda. Agitujme! Držme ruky na našom katolíckom ľude a vtedy nemusíme sa hanbiť za výsledok volieb! *Korteš.*

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Katolícka Ľudová Jednota v Richvalde.

Spišsko-richvaldská organizácia Katolíckej Ľudovej Jednoty so spoluúčinkovaním miestneho farára a učiteľa Jozefa Oravec v prítomnosti osemdesiatich občanov dňa 23. novembra vydržovala svoju šiestu zimnú poradu, ktorej predmetom boli: 1. Ako povstal uhorský štát? 2. Terajšie falšovanie pálenky. Drevový špirit, salicylská kyselina, barvy uhlového dechtu, sirkoviny, paprika a iné dráždidla sú niektoré z tých veľa falošných látok, ktoré vystrkujú hlavy z tisícich flašiek a súdkov pálenky, ba aj iných opojných nápojov. Tieto látky sú ale veľmi škodlivé, zapričiňujú všeliaké choroby a prípadne smrť. 3. Panský oddiel z panorámy pekla. Humoristická kresba od Zaoska. 4. Nadužívanie úradnej moci nektorých nadutých úradníkov. Nektóri úradníci vôbec neberú do ohľadu hospodárske životné pomery nášho ľudu; Mnohížiadajú od ľudu bezpodmienečnú a slepú poslušnosť, preto

Z divov prírody. Na prvý pohľad zdá sa, že by to bol vtáčik a to je len kvietko šošovice, hľadiac cez zväčšovacie sklo.

v ľudu zklátia úctu ku najvyššej auktorite: ku sv. cirkve a ku sv. krížu, nakoľko urážajú najsvätejšie náboženské city ľudí a nútia ich ku prestúpeniu cirkevných príkazov, prekážajú ich v slyšaní sv. omše, čo je prísnu povinnosťou každého katolíka pod farchou smrteľného hriechu. Nedávno vyslovil sa istý magurský úradník, že nenávidí sedliaka. Ten páňko zabudol na to, že práve neváženy sedliak je ten, ktorý takrečeno s krvavým potom tváry svojej vyhladáva každodenný chlieb pre všetky ostatné triedy spoločenstva. 5. Vyzývanie k zadováženiu ovocných stromkov a kukurice. V takej obci, ktorá je ovocnými stromami vysadená, oheň a veter nikdy nemôžu takú škodu spôsobiť, ako tam, kde niet stromov. Ovocné stromy poskytujú miesto hniezdam pre našich spevácich vtákov,

ktorí pustošením všeliakého hmyzu veľký osoh donašajú našim gazdom. Včas kvitnutia tie stromy nielen obveselujú a zošlachfujú srdce človeka, ale i včelám poskytujú dobrú pašu. Kde niet ovocných stromov, tam ani včelárstvo není spojené s osohom, Konečne i ovocie a aj sám strom predstavuje istú cenu. K rozveseleniu prítomnýco slúžili pekné kusy gramofona.

Mungovci v rozpakoch.

S každým dňom viacej vysvitá, že mungovská strana nachodí sa vo veľkej neistote. Predlohu reformy zákona o tlači, dľa Tiszovho rozkazu na chytró chceli prehnaf, aby za tým hneď pojednávali krajinský rozpočet a indemnitu na šesť mesiacov budúceho roku. Nerátali na to, že stránky opozície dostavia sa ku ich snemovým zasadnutiam a že ich nápadne dlhými vôbec vecnými, lež pri tom ostrými rečiami zcela zmaria ich plány. Nepozostávalo im teda iného, len aby pretrhli pojednávania predlohy o tlačovej reforme a na denný poriadok najbližšieho zasadnutia postavili pojednávania štátneho rozpočtu a indemnity na rok 1914. Pri tom ale zas strachom trnú, že opozícia dostaví sa aj ku pojednávaniam rozpočtu. Neohrození vyslancovia opozície pri jednotlivých položkách rozpočtu zaiste na otázku budú fahať mungovskú vládu a pokračovať v odhlalovaní panám, aké páchali a páchajú jednotliví mungovskí poslanci. Tohoto boja sa mungovci a s Tiszom, ich cárom, nachodia sa vo veľkých rozpakoch.

Jeden million 400 tisíc korún už vrátila mungovská strana.

V piatok 28. novembra štátny sekretár pravosudia dr. Leopold *Vadász* (Weinberger) pravotárovi Účastinárskej Spoločnosti Verejného Obchodu, telefonom dal na vedomie, že mungovská strana ústavu Általános Hitelbank assignovala 1,400.000 korún, ktoré za potvrdenie štátútov herne na margaretskom ostrove, prijal Ladislav *Lukács*. Správa výsudanej Účastinárskej Spoločnosti dostavila sa aj v tenže deň popoludní v ústave Általános Hitelbank, kde hlavný správca ústavu, za prítomnosti baróna Štefana Vojnicha ako zastupiteľa mungovskej vlády, z kassy vyňal štrnásť paklov tisíciek. V každom

pakli bolo 100 kusov tisíciek, súbrnom teda jedon million 400 tisíc korún odovzdal správcem Účastinárskej Spoločnosti Verejného Obchodu. Túto obrovskú summu opozíciou nútení mungovci vrátili síce, otázka je ale, aké panamy znovu páchali, aby prišli ku tolkým peniazom!

Delegáti opozície vo Viedni.

Predseda uhorskej delegácie barón Ludvik Lang na 1. decembra svolal zasadnutie uhorskej delegácie. Delegáti opozície v úplnom počte dostavili sa ku tomuto shromaždeniu a v ostrých rečiach ohrožovali sa proti upotrebovaniu Tiszovej stráže v zasadnutiach delegácie. Prišli do reči aj iné veci, ktoré veľmi nemilo dotkli sa mungovských delegátov a zvlášte Tiszu. Ten aj na odôvodnené nápady opozície dával tak slabé a pomútené odpovede, že tým docela zronil jeho mungovských otrokov.

Z mungovskej snemovne.

Minulého týždňa pojednávali zákonnú predlohu o tlačovej reforme. Vyslancovia opozície, jedon a jedon aj cez šesť-sedem hodín rečnili. proti tejto reforme, ktorou Tisza a jeho zakúpený tábor zcela idú utlačiť slobodu tlače. Medzi rečníkmi vynikal krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Karol *Huszár*, ktorý v zasadnutí 29. novembra predostrel aj interpelláciu v záujme robotníctva bez práce. Na túto interpelláciu Tisza hneď odpovedal — prázdnyimi sľubami!

Horvátsko zpiatky dostalo ústavu.

Kráľovský komissár barón Iván *Szkerlecz* vymenovaný je za bána Horvátska. S tým Horvátsku vrátená bude ústava a najbližšie už vypísané budú voľby do horvátskeho saboru.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto oviny sú «Kreštan». n «Kreštan» už cez XX. dvadsať rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kreštan číta a predpláca len «Kreštana».

B E S E D N I C A.

Strýčko.

Jednoho sparného letného dňa kráčal po hradskej malý oddiel vojska. Bolo to dvadsať novákov ktoréhosi pluku, ktorí sa vracali zo strelby do cieľa. Pluk ležal v okresnom meste, strelnica ale nachádzala sa na dve hodiny cesty od mesta.

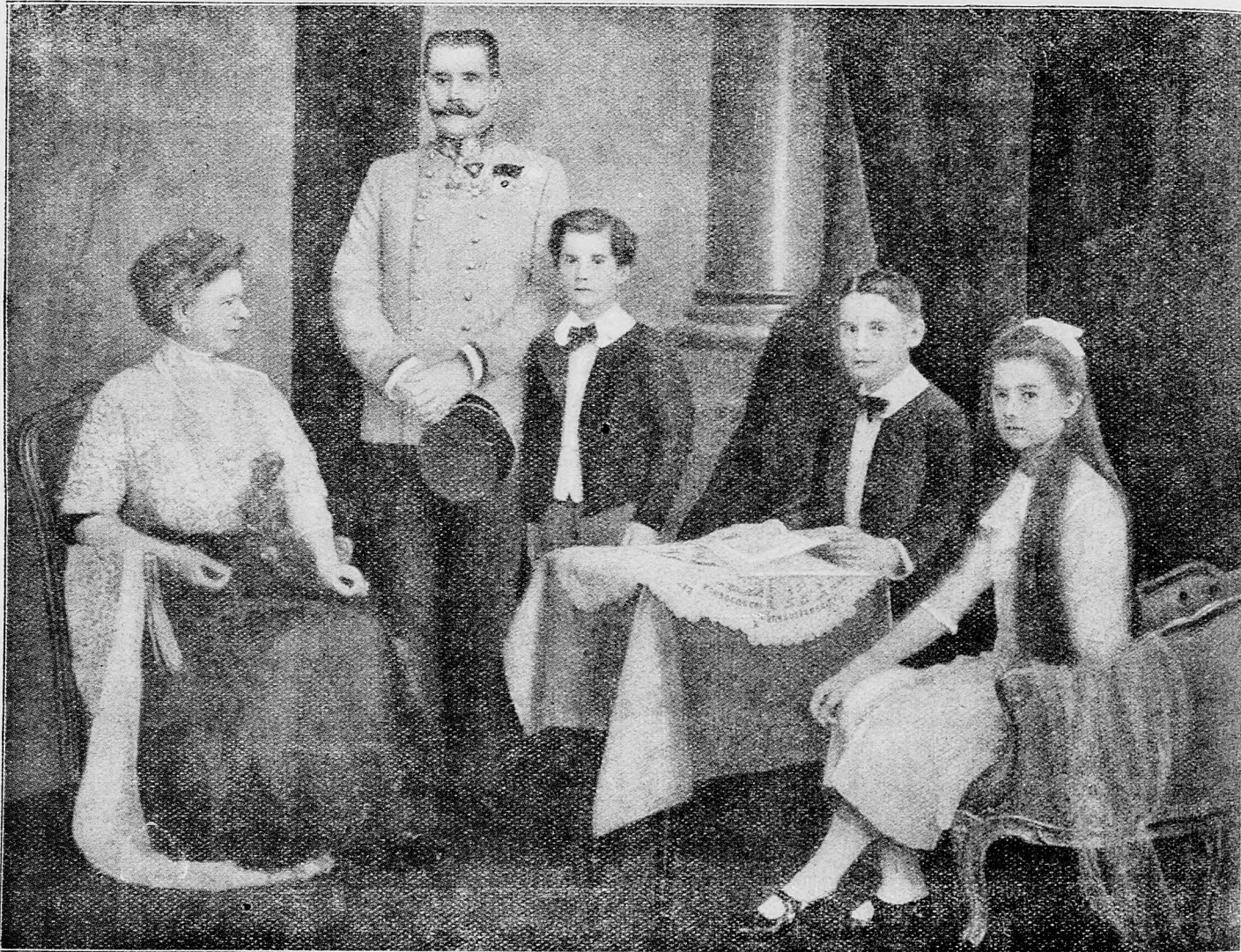
Dnes rano kapitán s nadporučikom priviedli no-

preto, že Otruba bol do chôdze ťažký, zčiasťky preto, že dnes bola nesmierna spara a všetci vojaci ledva zapletali nohami.

V pol ceste bolo treba vojakom prejsť cez dedinu. — Halt! — komandoval Otruba pred dedinou a nováčkovia zastali.

— Chlapci, či máte každý na pohárik piva, stavili by sme sa v tunajšom hostinci — riekol Otruba. — Myslím, že ste všetci smädní.

Prisvedčili všetci v sbore, že na pivo všetci

Dedič trónu arciknieža Franc Ferdinand v kruhu svojej rodiny.

váčkov na strelnicu, previedli s nimi cvičenie v strielani a kapitán potom rozkázal firerovi:

— Vy Otruba, odveďte oddiel domov a my s pánom nadporučikom vrátime sa po železnici.

Firer Otruba teda kráčal na čele oddielu nováčkov za ktorými kráčal frajter Sýkora.

Otruba bol sedliacky syn, bol malý, tučný. Sýkora bol šuster a hodnosť frajterskú dostal za to, že dozeral na ostatných šustrov, ktorí pracovali v spoločnej dielni pluku. Dnes musel odprevadiť nováčkov, preto, že všetko ostatné mužstvo stotiny bolo na strážii.

Oddelenie vlieklo sa po ceste pomaly, zčiasťky

majú a firer Otruba sa vtedy ešte spýtal frajtra Sýkora:

— Čo na to povieš, Sýkora?

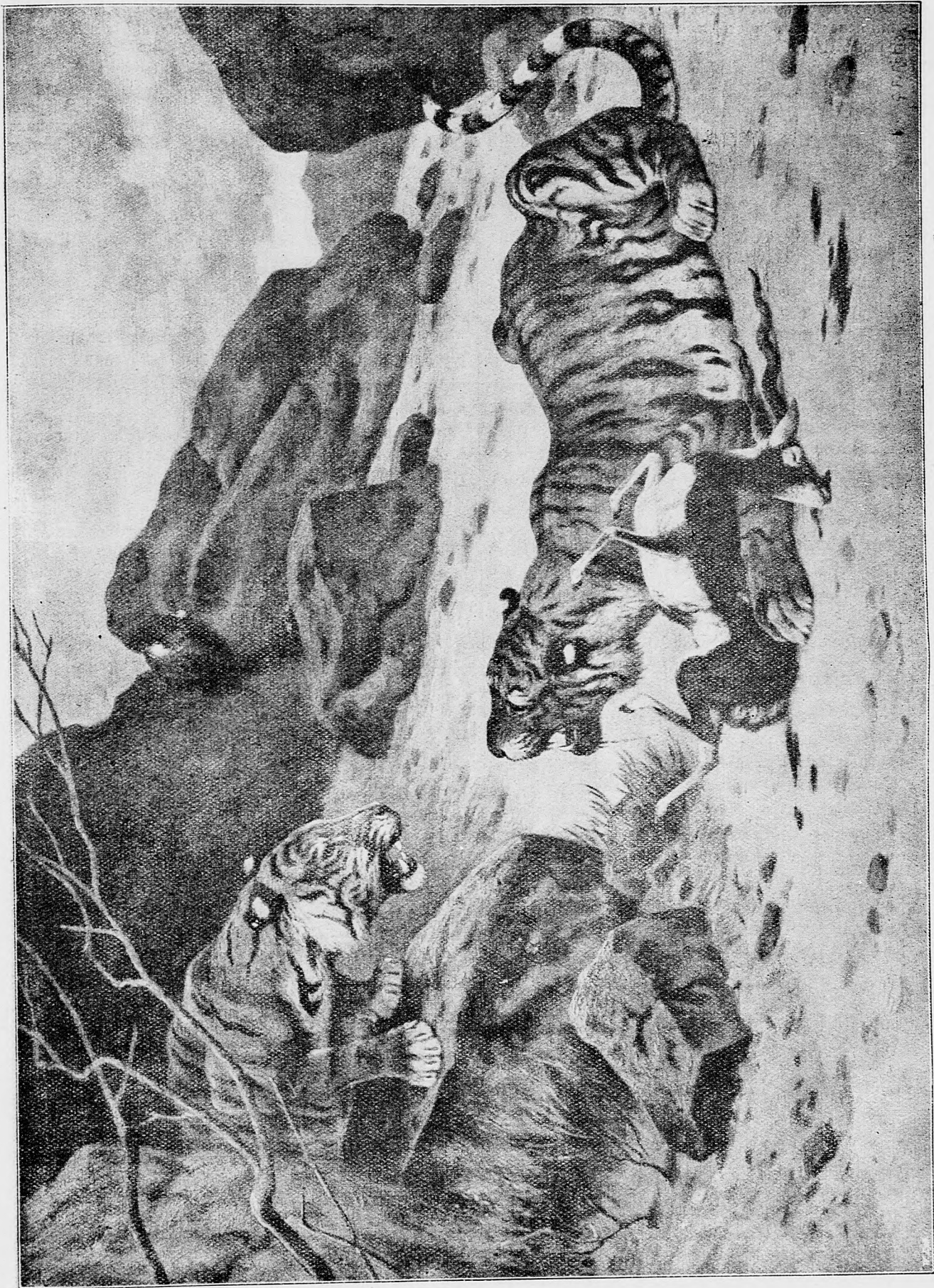
— Na voľfaktorý ten pohárik mám — odpovedal frajter.

— Teda marš! — komandoval Otruba.

O chvíľu dochádzali vojaci do dediny a oproti nim prichádzal akýsi sused usmievajúc sa z ďaleka na Otrubu.

— Daj Boh šťastia, strýčko — zvolal Otruba a podával svojmu strýcovi obe ruky.

— Počul som, že ste rano cez našu dedinu ma-

Závist.

širovali — riekol strýc — teda fa čakám, aby som videl, jako ti to pristane byť firerom.

Strýc za chvíľu so záľubou hľadel na synovca, potom kráčajúc vedľa jeho boka do dediny, spýtal sa ho znalecky:

— Stavíte sa v hostinci?

— To sa vie! — prikývol Otruba. Takí sme smädní že to ďalej nevydržíme.

Otruba vnišiel so strýcom do hostinca a vojaci hrnuli sa za ním.

Posledný vnišiel frajter Sýkora. Za chvíľu ozývala sa hostinská izba veselým rozhovorom. Otruba so strýcom sedeli na boku.

— Chlapče pi, kým ti budú gombiky praskať! — povedal strýc, ťľapkajúc mu na široké plecía.

— Zkúsil si dnes dosť v tej spare, teda si popraj, veď som tu!

Otruba teda pil a strýc tiež prázdnil jeden pohár za druhým a pri tom sa shovárali.

O hodinu zdvihol sa frajter Sýkora a s ním niekoľko pešakov. Pristúpili k Otrubovi a frajter Sýkora riekol:

— Mohli by sme už ísť, pane firer.

— Počkajte ešte, pane frajter — riekol mu Otrubov strýc — teraz je ešte veľká spara, o hodinu sa trochu ulaví a lepšie sa vám bude kráčať.

Potom vysvitlo, že by frajter a ostatní vojaci radt ostali v hostinci sedeť, ale že už žiaden nemá peňazi na pivo. A'e firerov strýc vedel dobrú radu a povedal synovcovi:

— Počujže, Misko, dal by som tvojim vojakom súdok piva, jestli dovolíš a jestli to vôbec smie byť?

— Prečože by to nesmelo byť? — smial sa firer Otruba. — Veď žiaden vojenský predpis nezakazuje vojakovi piť pivo, keď je smädný.

— Teda, chlapeci pite! zvolal strýc. — Päťadvadsaťlitrový súdok piva platím.

— Rekrúti, privolajte strýcovi nášho firera na slávu! — rozkazoval frajter.

— Sláva mu! — zvolali nováčkovia v sbore.

Ale privolali na slávu predčasne. Vysvitlo, že hostinský 25-litrový súdok piva nemá.

Ale tu zas vedel radu Sýkora. Navrhol, aby hostinský tých darovaných päťadvadsať litrov nalieval do litroviek, že sa nemusí točiť zo štvrthektolitrovníka, keď sa taká vec dá snadno iným spôsobom vypočítať.

Návrh bol jednohlasne prijatý, hostinský donášal pivo v dvalitrových plachovniciach a vojaci pili.

Potom začali aj spievať, nálada stala sa hneď jarou, vojaci, aby strýčkovi nejakým spôsobom prejavili vďačnosť, zdvihli ho na ruky a privolávajúc mu na slávu, ponášali ho po šenkovni.

Strýc už tiež bol v ružovej nálade, z «pocty», ktorú mu vojaci preukazovali, mal nesmiernu radosť a dával im ďalej pilne nalievať volajúc:

— Aby ste vojaci vedeli, jakého má váš firer strýca!

A zo štvrthektolitra čosi-kamsí bol hektoliter a vtedy u nováčkov začal sa zjavovať účinok, následkom spary a smädu náhle vypitého piva.

Spievali, zasypávali strýčka dôvodami svojej vďaky.

Celkom iný účinok malo pivo na frajtra Sýkoru. Sedel za stolom, pil, ale hlavu mal opretú o dlane, lakte o stól a s tupým výrazom hľadel pred seba.

A odrazu sa v ňom zobudila vojenčina. Vyskočil a skríkol prisne:

— A teraz je toho už dosť! Máme rekrútov priviesť domov a oni sa medzitým opijú v hostinci.

— Ale mlč, šuster, a pi! — okríkol ho firer. — Veď do večera všetcia domov príjdeme.

Za istú chvíľu sa frajter upokojil, ale len za takú krátku chvíľu, kým si zase myšlienky srovnal v popletenej hlave, potom začal zase spomínať návrat domov a konečne Otrubovi vyhrážal, že to všetko oznámi kapitánovi.

Firer vidiac, že je frajter náležite potrudzený, rozlúčil sa teda so strýcom a začal pred hostincem vojakov stavať do radu.

— A teraz vám, strýčko, vzdáme úctu, jakej sa vám až do smrti nedostane — riekol rozjarený Otruba. Generálovi to musíme robiť zdarma, vám to teda urobíme za pivo tým vďačnejšie.

— Pozor! V pravo hľaď! Salutuj! — velil firer Otruba.

— To sa nesmie! — zamiešal sa do toho Sýkora. — Rekrúti neposlúchajte ho! Keď je firer opitý, tak ja som tu najstaršia šarža po ňom a prejímam velenie.

— Mlč, šuster! — okríkol ho zase Otruba. — Myslíš, že keď riadiš kopytá a dozeráš na šustrov, že už aj tu budeš rozkazovať? Teraz si jako ostatní, tak vzdaj môjmu strýcovi poctu!

— Neposlúchajte ho, lebo vás všetkých udám! — skríkol frajter dive.

— Nekaz mi to, šuster, lebo fa flasnem! — vyhrážal sa Otruba.

Nováci, rozumie sa, poslúchli firera a strýc sa usmieval blažene, jako tí chlapi jeho synovca poslúchajú.

— K strelbe na počesť! — komandoval Otruba a nováci skutočne nabíjali pušky.

Ludia sa sbehávali, že budú vojaci strielať. Frajter sýkora kričal, ako mu len hrdlo stačilo:

— Ja najstarší šaržista to zakazujem, ja vás všetkých udám!

— Mierif! Páľif! — komandoval otruba a hromadný výstrel zarachotil nad dedinou, že si ľudia uši zapchávali.

— Naskutku by si mohol byť oficierom, tak dobre to vieš, Miško môj — chválil strýc Otrubu, lúčiac sa s ním.

Potom celé oddelenie defillovalo pred strýcom, ktorý na svojom klojúku po vojensky salutoval, jako sa pri takej pocte sluší.

Frajter Sýkora mal dve špatné vlastnosti, že sa v opilom stave rád hádal a že sa pamätal na to, čo v opilom stave robil.

Tak si aj teraz zapamätal, že včera novákom vyhrážal, že ich udá a aby si zachoval reputáciu. oznámil skutočne kapitánovi, čo firer so svojim oddelením rekrútov vyviedol.

Kapitán sa mračil. Nie preto, že firer to vyviedol, lež preto, že to frajter udal a kapitán musel Otrubu oznámiť k plukovnému raportu.

Otruba dosluhoval tretí rok, kapitán mal ho rád, vediac, že Otruba neprekazí žiadnu zábavku, ale ináč že je hodný človek.

Otruba teda putoval do väzenia posádky, vyšetrovanie vlieklo sa za tridsať dní, nováčkovia boli volaní za svedkov, ale svedčili všetci, že počesť strýcovi vzdal len Otruba a tak konečne vypadla celá záležitosť pre Otrubu dosť dobre; dostal tridsať dní väzenia, ale zarátalo sa mu tých tridsať dní, ktoré strávil vo vyšetrovacom väzení a preto ho hneď pustili na slobodu.

CHYRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ dňa 2. decembra doplnil 65. rok svojho panovania ako cisár Rakúska. Z tej príležitosti vo všetkých kostoloch viedeňskych odbavované boli slávnostné služby Božie.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Najdôstojnejší pán knieža-primas arcibiskup ostrihomský, skutočný vnútorný tajný radca dr. Ján Csernoch v XVI. obežníku svojom cirkevnom veriacich arcibiskupstva vyzýva ku nezkladnej pevnosti vo viere, ku láske a svornosti a veľavýznamný obežník zaklučuje slovami: «Pokoj Pána, ktorý prevyšuje všetky city, srdcia a smýšľanie vaše nech ochraňuje v Kristu Pánu».

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 23. novembra odcestoval do Prešova a súčastnil sa na Konštantínskej slávnosti, ktorú zariadily žiačky kláštora anglických mnišiek. Dňa 26. novembra osvietený pán biskup v biskupskej rezidencii patrónkam a paniam katolíckeho patronážu vydržoval konferenciu, na ktorej grófka Rudolfa Zichyho predniesla s akými prácami a s akým namáhaním spojené je utvorenie spolku pre ženské úradníčky a obchodníčky. Svätý otec pápež Pius X. trom paniam spolku katolíckeho patronážu udelil vyznačenie záslužného kríža o «Cirkev a Pápež». Medzi vyznačenými je i pani Maria Otrešovskya, rozličných katolíckych spolkov predstavená, ktorej 30. novembra sám osvietený pán biskup slávnostne odovzdal vyznačenie v kostole mnišiek Ursuliniek. Ludvik Konrády, radca biskupskej sv. stolice jeho veličenstvom vymenovaný je za najmladšieho kanonika košického. S tým aj ku všestrannému uspokojeniu obecnosti rozriešená je otázka, kto má byť mestským farárom. Na domoveň sv. Jozefa opustených detí darovali: Istý bezmenný

200 kor., grófka Rudolfa Leutrum 33 kor. 70 h., Jozef Lencz farár z Regeteruszka 20 kor., Teodor Balás farár z Tárcazadobó 10 kor., Jakub Moyš a Alexander Uhrinovics farári 2—2 kor. a pani dr. Adalberta Szacslerer jedon sud kapusty a 3 vrecia zemiakov. Na chlieb chudobných sv. Antona pani Alžbeta Szagányi z Nagyszaláncz darovala 24 kor a 18 hal. — *Vízoly*: Na tunajšiu uprázdnenú faru vymenovaný je Michal Kerékgyártó, kaplán z Boldogkőváralja. Za administrátora na novú utvorenú kapláňku do Bodrogszerdahelyu vymenovaný je Ludvik Villinszky, kaplán z Nagykövesdu, Julius Szilágyi z Kassamindszentu za kaplána poslaný je do Boldogkőváralja.

Z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup, skut. vnút. tajný radca dr. Alexander Párvy, z príležitosti XII. krajinského katolíckeho valného shromáždenia 10. novembra ráno v kostole budapešťanských františkánov slúžil slávnostnú sv. omšu, pod ktorou ku sv. prijímaniu pristúpilo veľmi mnoho pobožných veriacich. Pán biskup pred sv. prijímaním peknú kázeň držal o účinkoch prev. Sviatosti Oltárnej. Z Budapešti osvietený pán biskup v sprievode kanonika dra Martina Klebericha odcestoval rovno do Ríma, aby sv. otcovi podal predpísanú päťročnú zprávu o nábožnom živote svojho biskupstva. Praepošt-kanonik dr. Martin Pirhalla spišský stoličný správca Kat. Lud. Jednoty v sprievode kapitúlskeho kaplána Pavla Drbjáka 21. novembra účasť vzal na zasadnutí spravujúcej rady Kat. Lud. Jednoty v Budapešti. V tomto zasadnutí aj potvrdený bol ako správca stoličný. — Batizovský farár Edmudu Schürger z príležitosti valného katolíckeho shromáždenia v Budapešti v sprievode názorných obrazov na schodkách antialkoholistov, držal tri prednášky o najväčšej chorobe terajšieho spoločenstva: o alkoholizme, o pustošiacich účinkoch alkoholu, o kľatbe opilstva a poukázal spolu na požehnanie striezlivého života. — Na ročnom shromáždení ženského výboru katolíckeho tlačového spolku, 10. novembra v Budapešti vydržovanom, podpredsedníčka pochvalne vyzdvihla, že účinkovanie tlačového výboru účinnive napomáhali i spišski bohoslouci.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Dr. Štefan Novák, novo vymenovaný grécko-katolícky osvietený pán biskup prešovský, 9. januára 1914. vysvätený bude v Ungváre. Vysväti ho dr. Anton Papp gr. kat. biskup munkáčsky, pri čom pomáhať mu budú: dr. August Fischer-Colbrie biskup košický a Jozef Lányi vysvätený biskup tininsky Tak v Prešove ako aj po celej stolici veľké prípravy robia ku Konštantínskym slávnostiam a ku valnému shromáždeniu Katolíckej Ludovej Jednoty. Obe tieto shromáždenia 8. decembra vydržované budú v Prešove. Žiačky anglických mnišiek 23. novembra za prítomnosti osv. p. biskupa košického a početného obyvateľstva veľkolepe zasvätili 1600-ročnú pamiatku vyhlásenia slobody kresťanstva skrze cisára Konštantína Veľkého. Ministerstvo orby šárišským gazdom darovalo 2500 kusov šlachetnej hydiny. — Volby do stoličného výboru

vybavené byly 24—26. novembra a vyvolení sú zväčša predošli výborníci. Na viacej miestach ako v obciach Zboró a Fries mungoveci páchali aj násilenstva. — *Zsebfalu*: Ján Bartos krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany a tajomník Katolíckej ľudovej Jednoty 23. novembra za prítomnosti početného obecnstva držal tu prednášku o potrebnosti Katolíckej ľudovej Jednoty Ján Kurimszky, radca biskupskej sv. stolice a farár obce Szinye podvrátil pomlvy a nápady, aké nepriateli katolíkov dvíhajú proti Katolíckej ľudovej Jednote. Pod dôjmom tejto reči ku Jednote prihlásilo sa 43 nových členov. Krajinský vyslanec Ján Bartos, pokračujúc v agitacionálnej ceste po území stolice šárišskej organizácie Jednoty navštívil aj v obciach Szinye, Szentkereszt, Sztankahermány, Jernye, Nyársardó, Tarca a Krivány. — *Szemelnye*: Na tunajšiu novú II. učiteľskú stanicu osvietený pán biskup vymenoval Franca Vozárik.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Najdôstojnejší pán knieža-primas, arcibiskup ostrimohský, skutočný vnútorný tajný radca dr. Ján Csernoch kňazskej penzijnej základine svojho biskupstva daroval 50.000 korún. (Toho roku na ten cieľ dal už 100.000 korún.) Jágerský kanonik Ján Foltin na obnovenie jágerského sidelného chrámu dal 20.000 korún. Rábský kanonik dr. Anton Balits na missie medzi pohani daroval 500 korún. — Budapešťanský kaplán dr. Ján Luncz krajinskému spolku katechetov a profesorov náboženstva daroval 200 korún.

Chýry zo Spiša. Preliminár mesta Kéžmarku na rok 1914. obnáša príjmov 248.854 kor., výdavkov ale 287.275 kor. a tak deficit má 68.420 korún. — Podhradský Katolícky Kruh v spojení s kat. spevokolom 23. novembra veľmi peknú slávnosť sriadil na 1600 ročnú pamiatku vyhlásenia slobody kresťanstva. Slávnostnú reč držal dr. Alexander Horváth profesor bohoslovía. — V Tomašovciach ku r. k. škole za učiteľa vyvolili Ondreja Szalayho a v Olšavici ku gr. k. škole Pavla Szoffku. — Vo Veľkej Lomnici prekvipily ženy svojho nového evanjelického farára s jednou pekne sriadenou izbou. Katolíci by sa z toho mohli učiť, ako si majú číť a vážiť svojich duchovných.

Urlaubovanie rezervistov. V smysle nariadenia spoločného ministerstva vojny všetkých rezervistov ročníkov 1910. a 1911., ktorí sú teraz v aktívnej službe, 25. novembra urlaubovali. Súčasne tých rezervistov ročníka 1012., ktorí sú v aktívnej službe, upovedomia, že

ich 1. decembra pravdepodobne urlaubujú, nakoľko toto dovolí nové ustanovenie poťahujúce sa na počet vojakov v páde pokoja.

Pristihnutí vysťahovaleckí agenti. Z Košíc pišu: Policajná expozitúra na železničnej stanici pristihla švajciarskych štátnych občanov Isela Osvalda a Xavera Pürklera, ktorí Michalovi Vasilimu a Jánovi Koščakovi chceli kúpiť povozné karty, aby mohli ujsť z krajiny. Obidvoch odsúdili na 50 korún.

Zdar majóra Spaldinga. Z Nitry sdelujú, že majóra Spaldinga poverili, aby vo Veľkých Topolčanoch na stanici vyznačil miesto pre studňu. Spalding tvrdil, že v hĺbke 40 metrov najdú vodu. Kopali na označenom mieste a v hĺbke 39 a pol metra skutočne našli vodu.

Nešťastie v hore. Z Lučok (st. liptovská) oznamujú, že predseda tamjších urbarialistov Ján Raďo vyzvol drevo z hory. V hore, pod ktorou Raďa išiel s vozom, púšťali drevo a jedon klát spadol práve na Raďov voz a Raďovi odťal obidve nohy. Nešťastného človeka odviezli do nemocnice.

124 rokov stará a ešte čerstvá bola jedna sedlička v jednej bulhárskej obci, ktorá nám povedala. Kto ľahko trávi, ten dlho žije. A to je pravda, lebo nič nečiniť telu toľko práce, ako stráviť ťažké jedlá. Kto chce čerstvým zostať a vysokého veku dosiahnuť, musí svoje trávenie podporovať k čomu najlepšie zodpovedajú, ako nič iné na svete, Fellerové dávno vyzkúsené Elsa-pilulky. Tieto zľahčujú žalúdku prácu pri trávení, odstraňujú nečinnosť čriev, zácpu a tvrdú stolicu. Stojá 6 škatuliek len K 4.—, 12 škatuliek K 7.60 franko, majú sa objednať u lekárnik E. V. Feller v Stubici Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica). Tu tiež sa môže dostať Fellerov bolesti tišiaci Elsafluid (12 skleníc za K 5.— franko).

Cez celý život verným, spoľahlivým sprievodcom môžu nám byť jedny jediné hodinky. Pri ich kúpe ale musíme zvlášte na to hľadať, aby sme dostali opravde dobre robené hodiny. Čo nám to osoží, keď pri kupovaní hodíniek «usporíme» jednu-dve koruny, potom ale dostaneme takú cibuľu ako hodinky, ktoré zle idú, len skoro sú zhubené a v krátkom čase ich musíme zahodiť, Radšej o niekoľko korún viac zaplatíme za dobré švajciarske hodiny, ktoré ako vôbec známo, sú tie najlepšie hodiny. Svetochýrny vývozný dom H. Suttner, Laibach 705 číslo, má hlavné zastupiteľstvo «Zenith» dielne na hodinky, vo Svajciarsku má tiež aj svoju vlastnú protokolovanú dielňu, na ktorej fabričný odznak «Ito» dosiahol už svetového chýru, na tento dom treba sa obrátiť pri kupovaní hodín. Bohato ilustrovaný, skvostný hlavný cenník hodín, zlatého a strieborného tovaru na žiadosť posiela sa zdarma a franko

Herbably podfosforokyslý

Vápenno-železný-sirup

od 44 rokov lekári preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztápa slajm, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dvíha trávenie a chôvu a pôsobí nadovšetko k tvorbeniu krve a kostí zvlášte pri slabých deťoch.

Cena jednej fľašky K 2-50, poštou o 40 h. viacej za zaobalenie.

Na III. medzinárodnej výstave vyznačený veľkou zlatou medailou.

Výlučný dorábateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANNA lekáreň „Zur Barmherzigkeit“

Hlavný sklad pre Uhorsko lekáreň Jozef Török Budapest.

(Herbablyho nástupca.)

Herbably

Aromatická Essencia

od 46 rokov v obchod uvedená a vrele odporúčaná. Výborný vlnudne pôsobiaci prostriedok k prehnatú; Odstraňuje tvrdú stolicu a neprijemné jej následky a čistí krv.

Cena jednej fľašky 2 koruny. — Poštou o 40 h. viacej za zaobalenie.

Wien, VII/L. Kaiserstrasse 73-75.

Sklad vo všetkých väčších lekárnach.

Pomocná ruka

sa nemá nikdy odmietnuť, keď nám niečo tak cenného podáva, ako je Fellerov «Elsa-Fluid». Sami sme sa presvedčili, že utišuje boľavosť, hojí, občerstvuje, posilňuje svaly a nervy, rozpúšťa šľajmy a osvedčil sa aj pri zapáleninách. Preto odporúčame Elsa-Fluid proti lámke, hosteu, boľavosti hlavy uší, hrdlá a zubov, pri prešnutí, proti nastydnutiu, ktoré má ľahko za následok nátku, kašeľ, zachrípnutie, pri nespavosti, slabosti, zraku, pichaní, trhaní a pri iných boľavostiach. Má sa objednať 12 malých alebo 6 dvojitéch alebo 2 špeciálne sklenice franko za K 5.—, 24 malých alebo 12 dvojitéch alebo 4 špeciálnych sklenice za 8 K 60 hal. franko.

Súčasne sa môžu objednať aj Fellerove mierne a iste prečisťujúce «Elsa-pilulky», ktoré povzbudzujú chuť k jedlu a podporujú trávenie, 6 škatuliek za K 4.— franko. Tisíce ľudí chvália ich účinok pri žalúdokových neduhoch, kŕčoch, záhe, mdlobách, pri rihaní, nadutí atď. Chráňme sa napodobenín a

adresujeme zreteľne :

E. V. Feller, lekárnik

v Stubici, Kostolná-ulica č. 18. (Záhrebská stolica).

Túto dobrú radu uverejňujeme tu k úžitku a blahu našich čitateľov, tedy nie k vôli reklame, ale aby sme vôbec poslúžili ľudstvu. V tisícoch poľakujúcich listoch sa vychvaluje výborný účinok Fellerových výrobkov so značkou «Elsa». Má sa tedy pozor dať vždy na označenie «Elsa-Fluid» a «Elsa-Pilulky» a nechať sa oklamať skrze podobne znejúce mená.

Radost'

z jedla je najrozumnejším spôsobom radosti života, lebo to, čo zjeme, sa obracia v našom tele na silu k práci, na odporu, schopnosť a na silu mozgov. Máme preto vždy pozor dávať na naše trávenie a pri poruchách trávenia, kŕčoch, záche, nadutí, nechuti k jedlu, horučných a nervosných zjavoch upotrebovať silnú švédsku tinktúru (Tinctura svedica) aj životnou essenciou a balsamom nazývanú. Táto posilňuje žalúdok, účinkuje priaznivo, prečisťuje, utišuje kŕče, povzbudzuje chuť k jedlu a tým nám pomáha predísť mnohým chorobám. Pravá sa má objednať u lekárnik E. V. Feller, Stubica Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica). 3 veľmi veľké sklenice franko K 5.—, 12 malých sklenice franko K 3.—.

Valné shromáždenie Katolíckej Ludovej Jednoty v Prešove.

Ústredná kancelária Katolíckej Ludovej Jednoty všetkým čo súčastníť sa chcejú na valnom shromáždení, ktoré 8. novembra vydržiava v Prešove, s týmto dáva na známosť, že ku *výhodnému cestovaniu vyprosíredkovala certifikaty*. Tieto certifikaty platné sú po čiarach uh. kráľ. štátnych železníc a po železnici košicko-oderbergskej. K tomuto valnému shromáždeniu cestujúcim, spomenuté certifikaty na žiadosť ochotne pošle: Stredisko Katolíckej Ludovej Jednoty Budapešť, IV. Františkánsky plac č. 7., II. poschodie.

Spišská Sobota

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Ctený pán Redaktor! Ráče prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom milom Kresťane.

Spiško-sobotská katolícka Ludová Banka obráti sa ku katolíckemu obecnstvu s tou prosbou, aby ju so svojimi vkladmi podporovať ráčilo; vyzýva tak celé obce ako aj jednotlivých, aby potrebné požičky u nej zdvihly. Za vklady platí aspoň čistých štyri a pol percenta bez odtiahnutia na daň. Pri stálom uložení väčších obnosov závodí ale s ktorýmkoľvek iným peňažným ústavom. Aby ďalších vkladateľov zachránila od útrat, na žiadosť vďačne pošle čekkové listky, na ktorých celkom bezplatne možno posielat peniaze. Prijme i vkladné knižky, ktoré zaraz kvituje svojimi novými vkladnými knižkami, vklady vypovie a zdvihne celkom bezplatne u dotyčného peňažného ústavu.

Katolícki bratia, zvlášte ktorí bývate v poprádskej a hernádskej doline a v Hornom Liptove, tak aj iní podporujte túto katolícku banku. Spiško-sobotská katolícka Ludová Banka založená je k ochrane katolíckych záujmov a aj doteraz už mnoho previedla v tomto ohľade. Svoj k svojmu!

Ludomil.

Spišské Podhradie.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vysokostený pán Redaktor! Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom Kresťane.

Podhradský Katolícky Spevokol pekným spôsobom slávil meniny svojho dobrodincu Martina Pirhallu, praepošt-kanonika a farára kupitulskeho, V predvečer pod vedením Kornéla Schimpla prekvapil ho peknými spevami. Kapitulský organista Jozef Rotyik za tým vrelými slovami vyzdvihol jeho zásluhy a prosil ho o ďalšiu podporu spevokola. Oslavovaný vrele poďakoval sa za toto prekvapenie a zvlášte vyzdvihol potrebu kresťanskej lásky a veľký význam sdrúženia sa katolíkov, Celá spoločnosť srdečne bola vitaná pri pohostinnom stole jubilanta. *Úprimný čiteľ oslavovaného.*

Vačkové hodinky?

Aby opravde vždy dobré byly, jednostajne nezapríčiňovali neprijemnosti a upotrebovanie ich pôsobilo

stálu radosť,

jedine to sa môže odporúčať, že kto také chce si zadovážiť, nech sa obráti k pravému prameňu, teda k pôvodnej švajciarskej dielni. Aby každý, bez colných útrat, pri fabričných cenách kúpil si mohol pôvodné švajciarske hodinky, švajciarska dielňa hodín, veľký fabričný odpredajný obchod udržiava v Laibachu, zkadial, počnúc už od 4 korún 10 hal., rozposielajú hodinky. Pri objednaní ale pozor treba dávať na túto adresu:

H. SUTTNER, LAIBACH 705.

Táto firma má niele úradne zaznačenú vlastnú dielňu na hodinky vo Švajciarsku (s ochrannou známkou «Iku»), lež poverená je i s hlavným zastupiteľstvom «Zenith» dielne na hodiny.

Zdarma a franko každý čitateľ obdržať môže hlavný cenník, ktorý obsahuje veľký výber zlatého a strieborného tovaru. O tento cenník jednoducho na dopisničke treba sa obrátiť na vyššú firmu Suttner.

Hodinky

410. č. Patent. Roskopf nikkol hod. so strojom 36 h. K 4.10
1. č. Nikkel cyl.-rem. K 5.—
719. č. Strieb. cyl.-rem. K 7.80
723. č. Pôvodné švajc. strieb. hod. s ideáln. číseln. K 11.70

Retiazky

865. č. Nikkel hodinkové retiazky s ovesníkom K 1.—
865. č. Strieb. hodin. retiazka 30 gr. fažká K 4.40
878. č. Dublé-zlatá hod. retiazka s ovesníkom K 7.70
Retiazok pre delníkov obrovský výber v obr. hl. cenníku.

Prstienky

1064. č. Prstienky pre mužských zlato-striebor. K 2.70
1068. č. Prstene ženské K 2.40
1056. č. Prst. snub. str. K 0.90
z nového zlata ... K 2.80
14 kar. opravd. zlata K 7.80

Záušnice

1. č. Dublé-kreol ... K 1.50
K 1.80, z opravd. zlata K 3.80
1135 č. Zápinka a záušnice strieborné pozlátané s peknými kameňami, celé náčie ... K 4.70

Obrovský výber v obrázkovom hlavnom cenníku.

803. č. Nikklové alebo oceľové cylind.-rem. hodinky pre ženské, s trvácim strojom K 7.90
804. č. Strieborné cylind.-rem. hodinky pre ženské, s pevnými večkami, dobrý stroj so 6 rubintami ... K 9.50
1372. č. Hodiny s kukučkou vo veľmi pekne vyhotovenej truhlici, retiazky k natiahnutiu s kukučkou a s bijúcim strojom K 12.50, na to závdavok ... K 2.—
1360. č. Hodiny na stenu, retiazky k natiahnutiu s 2 pondusami K 4.80, na to závdavok K 2.—
1203. č. Budiček v nikklovom zátvore, s kotvystrojom, najlepšej jakosti ... K 3.50
Tenistý budiček 29 cm. vysoký, s najdokonalejším strojom zvlášte k odporúčaniu ... K 4.60

Rozposielanie s poštovou dobierkou alebo pri voprednom odoslaní peňazí. Nezodpovedný tovar sa zamení alebo vráti sa peniaze.

Pozor na adresu: H. SUTTNER, Laibach 705 č.

Stará Lubovňa.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! prosím o láskavé uverejnenie mojho dopisu v našom «Kreštane».

Aj u nás sa vydarila výstava plemenného rožného statku, Po jak krásnom statku sa mohli pást naše oči, vysvitá z výpovede stoličného hlavného lekára: «Na území celej spišskej stolice nachádza sa najkrásnejší a najčistejší statok v starolubovenskom okrese.» Z tých 3000 korún, ktoré byly ustálené pre celú stolicu, sám lubovenský okres dostal odmeny 995 korún, teda jednu tretinu. Väčšiu odmenu dostali: Jozefová Lazarichová z Podolinca, Vavrínek Valigurský z Nižných Ružbachov, Rudolf Witkó z Podolinca, Jakub Litvin z Nižných Ružbachov, Ján Polčík, Teodor Prokopovich, Bartolomej Simák a Anton Fürst z Gňazdov; ďalej Imrich Bondra z Hobgartu, Franc Horánszky zo Starej Lubovne ako aj Pavel Sedlák a Jozef Andreovszky z Hobgartu. Náš dobytok je tak vzácny, že napriek neprajných premávkových prostriedkov navštevuje nás i cudzozemsko a naše dobytie jarmoky sú ďaleko známe. A jak veľký by ešte bol náš dobytie obchod, keby sme mali tú železniciu, po ktorej už od dvadsať rokov tak veľmi túžime?!
Hospodár.

Richvald (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráče prosím uverejniť tento dopis v našom milom «Kreštane».

V mesiaci októbri obnášala u nás sprcha v podobe dažďa 23 milimetrov a v podobe sňahu pol milimetra. Dni bez sprchy bolo 24. Jedenásteho a 14-ého ráno mali sme vrchy sňahom pokryté. Od 11. do 15. okt. mali sme veľké mrázy, potom sa oteplilo a krásne teplé počasie trvalo až do konca mesiaca.

Pozorovateľ ombrometrickej stanice

Spisy redakciou odporúčané.

«Dobrý vojak» má nápis to veľmi drahocenné dielko, ktoré dostať za 20 halierov u dra Jozefa Janda v Nyitrapereszlény. Každý rekrút by to mal mať, vtedy by sa rodičia nemuseli báť, že ich bedlive vychovaní synovia by prišli na vojenčine o mravnosť, o pobožnosť a poctivosť. Veľmi vrele odporúčame tento výborne zajímavý sošit.

«Sviatosť birmovania». Druhé vydanie. Dostať za 10 halierov u dra J. Janda v Nyitrapereszlény. Pri zápise k birmovke každý birmovanec by mal dostať do ruky túto znamenitú knižočku, ktorej cennosť nedá sa opísať. Len tolko tvrdíme: Vezmi a čítaj,

Odkazy redakcie.

J. H. K. Predplatok v poriadku. Čítajte a aj druhým dajte čítať. — L. K. Z. Istotne v budúcom čísle. J. F. H. Do 31. mája 1914. v poriadku.

Či možno vyliečiť nemoce pľúc?

S touto veľavážnou otázkou zaoberajú sa všetci, čo trpia na asthmu, pluzgierovú nemoc pľúcok a hrtana suchoty, katarh končiarov pľúc, zastaralý kašeľ, zašľajmovanie, dávne zachrypnutie a proti týmto chorobám posiaľ nenašli žiadneho lieku. Každý na tieto choroby trpiaci dostane od nás celkom zdarma a franko, vyobrazeniami opatrenú knihu ktorú napísal Dr. med. G. Guttmann hlavný lekár Finsen liečivného ústavu a táto kniha pojednáva otázku: „Či možno vyliečiť nemoce pľúc? Okrem toho pošleme aj vzorku nášeho svetochýr- chvália a upotrebujú proti pluzgierovej nemoci pľúcok (suchoty) asthma, bronchite a katarhu hrtana. Toto té neni tajný liek, lež, môžu. Aby sme ale každému chorému zavdali príležitosť, aby toto té bez všetkého rizika vyprobovať mohol a presvedčil sa o jakosti jeho choroby, odhodlali sme sa každému chorému poslať knižku: Či možno vyliečiť nemoce pľúc?“ spolu ale aj na prílohu vzorku nášeho- tea, a sice celkom zdarma a franko. Prosíme len dopisničku poslať so zreteľnou adressou nasledujúcej firmy: **Puhlmann & Co. Berlin, 455. Müggelstrasse 25.**

Od desaťročia
s výsledkom bez páru
upotrebujú proti
lámku a pakostnici

Kriegnerov

REPARATOR

Prevyšuje
všetky ostatné
lieky proti pichaniu,
lámku, klaniu, bolesťam v
oč. diečku a v kostiach.

Cena malej flašky 1 K, veľkej
flašky 2 K, v každej lekárni.

Rozposiela Kriegnerova lekárni
Budapest, Kálmán-ter

Čierne ocel'ové remontoár hodinky.

4. číslo s bielym alebo
s čiernym emaillovaným
číselníkom s pozlátenou
obrádkou K 5.20. 4a. č.
lepšího, pevnejšieho
dôrobu K 5.80. 4a. č. s
duplovanou pokrievkou,
presne regulované K 7.
Risiko vytvorené, zá-
mena povolená alebo
navráť peňazí. Objed-
nať možno s poštovou
dobierkou v prvej dielni
hodin, budapeštianskej
osady 4

Hanns Konrad
v Budapešti, 280.,

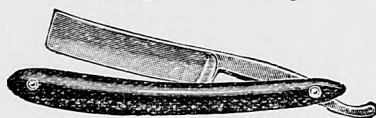
Rákóczi-ut 8. N. K., I. poschodie.

Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami zdarma a franko.

Puhý pohľad

do mojego najnovšieho so 4000
vyobrazeniami opatreného hlav-
ného, cenníka každého presvedčí
o spôsobilosti mojego veľkého a
a svetochýrneho vývozného domu
preto aj nikto by nemal zaned-
bať a tranko dať si ho poslať pri
kupovaní rôznych potrebných
článkov a príležitostných darov.
Zvlášte odporúčam moje špe-
cialne články ako: vačkové ho-
dinky a reťazky zo zlata, striebra
a double, šperky, ďalej budičky,
stenové hodiny a hodiny k posta-
veniu (celý rok chodia) rôzne
nastroje ako: husle, citary atď.
Zarovnak aj tovar z kože, toa-
letne články, ručný tovar, články
darov, zbraň atď. Žiadne riziko!
Zámena povolená alebo navráť
peňazí. S poštovou dobierkou
alebo pri voprednom doposlani
peňazí zasiela cis. a kr. dvorný
zasielca **Hanns Konrad** vý-
vozný dom **Brüx**, číslo 5203.
(Čechy). Hlavný cenník zdarma
a franko.

Pred každým majú prednosť moje prima
solingenské britvy.

Za každú odo mňa kúpenú britvu prevezmem úplnú záruku,
lebo sú všetky z najlepšej ocele kované, na ostro obtiahnuté,
k upotrebeniu hotové. Každá britva v pošve bude zaslaná.
Č. 8701. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/4 dutá, 1/8 široká
K 1.70. Č. 8.02. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/2 dutá,
1/8 široká K 2.20. Č. 703. s rúčkou na čierne vyhladenou
na 3/4 dutá, 1/8 široká K 2.50. Č. 8711. s rúčkou na čierne
vyhladenou na 1/2 dutá, 1/8 široká K 3.60. «Graziosa» britva,
zvlášte pánom hol čom ju možno odporúčať. — Zaznačená
ochranná známka! Možno najst len u mojej firmy! Č. 22. s
rúčkou na čierne vyhladenou, nôž 1/8 široký, na 1/2 dute
brúsený K 2.—. Č. 26. s rúčkou na čierne vyhladenou, nôž
1/8 široký na 1/2 dute brúsený K 2.90. Riska niet! Objed-
návky vybavuje na dobierku alebo za vopred poslaný obnos.
Vývozný dom cis. kráľ. dvorného líferanta **HANNIS KONRAD**
Brüx č. 5197. (Čechy). Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami
zdarma a franko.

Oznamy prijíma

Administracia

„Kreštan“

BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

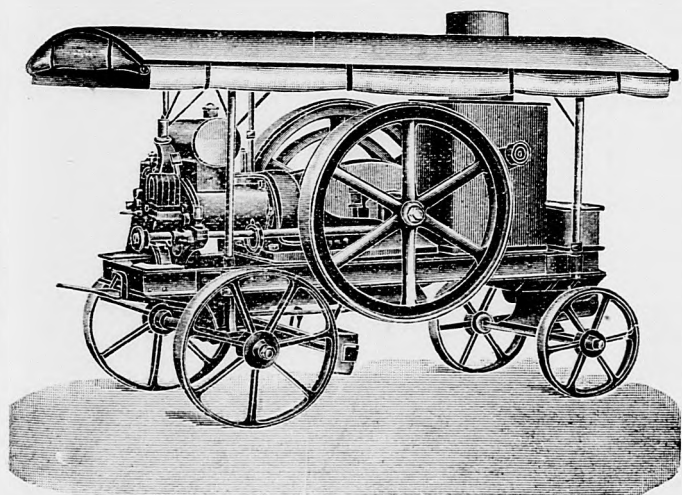
Friedrich Karol Hagenauer

kostolnych obrazov maliar na skle.

Budapest, VIII., Gólya-u. 44. sz.

Stará spoľahlivá katolícka firma! — Ochotne
poslúži s cennými rozvrhmi!

Pri objednávkach na naše ohlasy,
prosíme odvolávať sa vždy na
naš časopis.

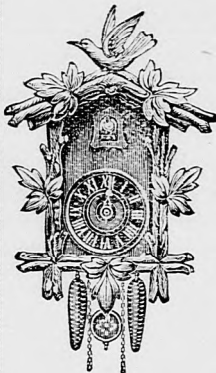
Stroje pre hospodárstvo
parné, benzínové, motory, pluhy, sejačky,
mlátačky, fukáry atď. dodá vám najlepšie
a najdokonalejšie za miernu cenu, našská
kresťanská firma:

F. Haša

továreň strojov hospodárskych k. sp.

Trnava (Nagyszombat)

Kukučkové hodiny K 8.50

Číslo 4453 pekne rezaný šild s ozdovou vtáka, číslice z kostí, volá hlasne hodiny a polhodiny, 32 cm. výšky, komplet s 2 bronzovanými pondusami, presne regulovaný I-a škótsky stroj K 8.50. — Číslo 4598 najlacnejšie kukučkové hodiny pekna rezané bez nakladu vtáka K 7.50. S bohato rezaným štítom s jelenom alebo s veвериčkou K 11.—, 15.50, 18.—. Za každé hodiny 3 ročná záruka na písme.

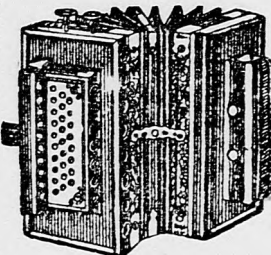
Ziadne riziko, výmena povolená, alebo návrat peňazí. S poštovou dobierkou alebo pri predbežnom zaslaní peňazí rozposiela prvá dielňa na hodiny

HANNS KONRAD
cis. a král. dvorný zásielca
Brüx, číslo 5191. (Čechy).

Bohato ilustrovaný hlavný cenník s vyše 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielala sa každému zdarma a franko.

Cistého zvučného hlas harmoniku

odosielam každému mojemu kupcovi, číslo 51. 23 1/2 x 14 centim. veľkosti, s dvojou registratúrou s 8 klapkami, 80 zátvorom nad klapkami, cena 7.50 korún, s 10 klapkami 30 1/2 x 15 centim. veľkosti cena 9.— korún. Harmoniky začínú od 3.— kor. K objednávaniu s poštovou dobierkou v budapeštianskej vývozný osade hudebných strojov

Hanns Konrad
Budapest, 280, Rákóczi-ut 8. N. K. I. posch.
Cennik hudebných strojov s 5000 vyobrazeniami zdarma. 9

K 8.50

NOVOTA!

No. 9. 3/4 R. Niklové hodinky remontoar «system Roskopf», patent, presne regulov., s Radium osvetlením číselníka, ktorý v stálom osvetlení udáva číslice času. Kus za K 8.50. Číslo 100 3/4 R. Radium vaukové hodinky v zátvore z nikla alebo z ocele K 24.50 Za dobrotu hodiniek triročná záruka na písme. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom dopostaní obnosu

Prva Hodinová Dieňňa
HANNS KONRAD,
cis. a král. zásielca
Brüx, č. 5189 (Čechy).

Vký cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému zdarma a franko.

Pekná ozdoba izby. Smyrna pokrovce na stenu.

800. číslo. I-a jakosti, na stranách so stejným, rôzne predmety predstavujúcimi vzorkami, ako: lvov, psov, srny, jelene, lišky, 2 papagaje, gnomov, tigrov, kamzíkov, doroby v peknych farbách. 100 cm. šírky, 200 cm. dĺžky, kus len po K 5.10. — Veľký viter stolového a posteľného náčinia, flanelové pokrovce, paplany atď. Riziko vytvorené. Zamena tovaru povolená alebo navrátenie peňazí. Rozposiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom dopostaní peňazí

HANNS KONRAD

budapeštianska vývozná osada, Budapest, 280, Rákóczi-ut 8. N. K. I. poschodie.
Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami zdarma a franko. 11

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30.

36, 42 K. — **Metove posteje.** A červeného cínovatu 1 dobre naplnená perina aa'eho 1 zpodná perina 130 cm. dlhá 118 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dla vole. Trojilovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachel, Lobes** 134. pri Pilsen (Čechy).

Hľadám učňa

ku krajčerstvu pre mužských. — O toto miesto uchádzajúci sa má byť kresťanského náboženstva, 13 rokov starý a dostane celé zaopatrenie. — Karol Novák krajčírsky majster Budapest, VIII., József-kör-ut 15.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Laoné perie na pos:

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; pri- ma polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteje

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina, 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 2 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádu 180 cm. dlhé, 118 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazí obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Sklad: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 21.

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

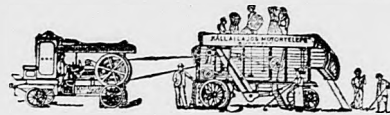
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreliej Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteníu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchjší a najdokonalejší mlatebny stroj prítomnosti

Bez strojníka lahko k vedeníu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

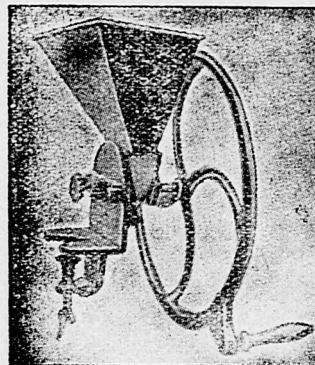
Osobytná trieda pre stroje polného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteníu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarily.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Netreba viac ísť do mlyna!

Bo každý hospodár, ktorý si kúpi tento stroj, vtedy a tolko môže mliek, koľko potrebuje, vyne tomu, že by toto melivo bolo horké a mlynarovi tiež nič nemusí platiť, následkom čoho kúpený stroj vyplati sa sám od seba. Na tomto stroji možno mliek krúpy akejkoľvek fajnosti, bo sa dla ľúbosti regulovať môže. — Cez jednu hodinu možno naíom somleť 30—40 kgr. kukurice. — Smestia sa doň na raz 4 litre kukurice. Stroj i s kolesom váži 14 kgr. V hospodárstvach je neoceniteľný. Okrem kukurice mož no na íom mliek aj jačmeň, raž a žito. Objednať ho možo aj so zaobalením za 20.— K. Pri objednaní 10.— Ktrebaposlať. Objednávania vopred prima.

HANNS KONRAD

veľkého obdodného domu osada 12

Budapest, 280, Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.

Cenník s 5000 vyobrazením na žiadosť posielala sa zdarma.

„Jágerská voda“ (žalúdkove kvapky).

Shotovujú v lekárni milosrdných bratov v Jágri (Eger).

Tento výtečný liek už viac ako od 100 rokov po všetkých stranách Uhorska a zahraničia so zvláštnym úspechom upotrebuju pri vnútorných neduhoch, ako sú: nechut k jedeníu, krče v žalúdku, závrat, kolika, mltoha, zimnica a krče zapríčinené vetrami atd. — Zovnutorne ale proti rheume, pakostnici, hlavbolu a bolesti na akejkoľvek častke tela s úspechom potrebujú sa ku potieraniu. Ponevác „Jágerská voda“ následkom mimoriadnej zvláštnosti jej veľmi je rozšírená, preto ju často padelajú, z tej príčiny dávaime pozor na pôvod- **Granát Jablkom** ozdobeným otomvením kupakom nu modrá flášku zátvorenú.

Na základe r. 1905. pod číslom 7075 IV. vydaného nariadenia ministerstva vnútra „Jágersku Vodu“ shotovovať slobodno jedine v jágerskej lekárni Milosrdných Bratov a len ziad. dovol. je do obchodu ju uvádzat.

Malá fláška 50 h., stredná fláška K 1.50, veľká fl. K 3.— 12 malých flášiek K 5.— 12 stredných flášiek K 15.— 12 veľkých flášiek K 28.— 6 veľkých flášiek K 15.— K objednávaniu v lekárni Milosrdných Bratov v Jágri (Eger). Jágerská voda k dostaníu je oehr. znanka. vorských lekárniach a drogeriach Uhorska.

